

عنوان مقاله:

الگوشناسی معماری مردمان ترک منطقه شمال خراسان

محل انتشار:

کنفرانس بین المللی عمران، معماری و زیرساخت های شهری (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

سیروس باور - استاد تمام و عضو هیئت علمی دانشکده معماری، دانشگاه آزاد تهران شمال

نعیم ابراهیم زاده پیرشهید - دانشجوی کارشناس ارشد معماری، دانشگاه غیرانتفاعی کمال الملک

فاطمه حسیندوست - دانشجوی کارشناس ارشد معماری، دانشگاه غیرانتفاعی کمال الملک

خلاصه مقاله:

شمال خراسان کنونی دروازه ورود اکثر اقوام مختلف تشکیل دهنده ایران کنونی می باشد، که با خود یادگارهایی از گذشته به همراه آورده و در کنار یکدیگری سکنی گزیده اند. این اقوام شامل فارس، کرد، ترک، ترکمن، عرب، لر، بلوچ و دیگر مردمان می شود. این همنشینی اقوام باعث شکلگیری تنوع فرهنگی و به تبع آن تنوع هنرهای مختلف گردیده است. تنوعی که بسیار بی نظیر می باشد. مردمان ترک منطقه از اخلاف اقوام باستانی آلتایی یعنی هونها، هفطالیتها و گوکترکهای باستان می باشند که سالها امپراطوری صحرانوردی را برقرار نمودند. اولین ارتباط این مردمان و ایرانیان در دوران ساسانی شکل گرفت. در بعد از ورود اسلام اولین ترکان در ابتدا به صورت غلامان و جنگجویان اجیر شده و بعدها به صورت حاکمان و ایلات جنگاور در خراسان حاضر شده و قرنها در راس قدرت منطقه قرار داشتند. مسیری که این اقوام در ادوار تاریخ طی نموده اند شکل دهنده بسیاری از فرهنگ، آداب و هنر امروز آنان می باشد. معماری روستاهای ترک نشین منطقه، که دارای پراکندگی گسترده های می باشد، هر چند در نگاه اول تفاوت چندانی با دیگر روستاها ندارد، اما با دقت بیشتر میتوان ویژگیهایی را در آن دید که نسلا در این الگو معماری تکرار شده است. ویژگیهایی که میتواند معرف الگوی مشخصی از معماری باشد. پژوهش حاضر، با بررسی اسنادی در منابع تاریخی، مردمشناسی و معماری شکل گرفته و سپس با برداشت میدانی-پیمایشی از 119 بنا در چهارده شهر و روستا در گستره منطقه مورد نظر و تحلیل نمونهها و اطلاعات جمع آوری شده، به شناخت مفصلی پیرامون الگوی معماری مردمان ترک منطقه و ریشه ها و دلایل شکلگیری این الگوی معماری رسیده است. این الگو به صورت بنایی دو طبقه و ال شکل درجداره معبر عمومی و جهتگیری رو به جنوب، دارای ایوانی سرتاسری و جلوآمده (کنسول شده)، با استفاده از مصالح بومی و جزئیاتی بسیار دقیق و خاص دارای پنجرههایی چوبی و ظریف با دستانداز کوتاه در اطراف بنا، می باشد که از معماری اشرافی ماوراءالنهر و ایران شرقی برداشت شده و با نشانه هایی از سنن باستانی این مردمان درآمیخته است. معماری که دارای ریشههایی از سنن پارسی و یونانی بوده و در طی قرن ها، خود را تا حدود بسیاری با اصول اقلیمی و معیشتی ایشان منطبق نموده است.

کلمات کلیدی:

الگوی معماری، مردمان ترک، شمال خراسان، معماری اقوام

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/448309>

